

بوده‌اند و شامل مؤسسات بهداشتی و درمانی نیروهای مسلح نمی‌شود.

تعاریف مفاهیم

پزشک: به افرادی اطلاق می‌شود که تحصیلات پزشکی را در یکی از دانشگاه‌های داخل یا خارج از کشور به پایان رسانیده و به اخذ پایان نامه نایل شده‌اند و مدارک آنان مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است. آمار پزشکان، شامل پزشکان، دندانپزشکان، دامپزشکان و داروسازان می‌باشد.

با توجه به گستردگی رشته‌های تخصصی پزشکی، آمار موجود مربوط به برخی تخصص‌ها، تحت عنوانین کلی در جدول شماره

۲ درج شده است که شامل تفصیلی آن به شرح زیر می‌باشد:

تخصص و فوق تخصص داخلی: داخلی، آنکولوژی، خون، روماتولوژی، ریه، غدد و گوارش

تخصص و فوق تخصص اطفال: ارتوپدی اطفال، اعصاب اطفال، آرثرونیکی اطفال، جراحی اطفال، خون اطفال، عفونی اطفال، غدد اطفال، قلب اطفال، کلیه اطفال، گوارش اطفال و بیماری‌های نوزادان.

تخصص اعصاب و روان: اعصاب و روانپزشکی

تخصص ارولوژی: ارولوژی، کلیه، جراحی کلیه و مجرای ادراری

تخصص ارتوپدی: ارتوپدی و جراحی استخوان و مفاصل

تخصص پرتونگاری: رادیولوژی و سونوگرافی

تخصص دندانپزشکی: ارتودننسی، اندودنتیکس، آسیب‌شناسی دهان و دندان، بیماری‌های فک و دهان و دندان، پاتولوژی فک و

۶۰۹

مقدمه

اطلاعات این فصل شامل نیروی انسانی شاغل در فعالیت‌های بهداشت و درمان بخش دولتی، تأسیسات و تجهیزات بهداشتی و درمانی بخش خصوصی و دولتی و فعالیت‌های انجام شده در زمینه پیشگیری و درمان بیماری‌های انسان و دام، توسط بخش دولتی است.

جمع‌آوری آمارهای مربوط به فعالیت‌های بهداشتی و درمانی کشور برای نخستین بار در سال ۱۳۳۵، توسط وزارت بهداشت سابق آغاز شد و تا سال ۱۳۶۴ توسط وزارت‌تخانه مذکور ادامه یافت.

در سال ۱۳۶۴، با ادغام دانشگاه‌های علوم پزشکی و بیمارستان‌های وابسته به آن، وزارت بهداشت سابق در قالب "تشکیلات جدید و با نام وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی" وظیفه جمع‌آوری و ارائه آمار فعالیت‌های بهداشتی را عهده‌دار شده و از آن زمان تاکنون، بهطور مستمر به انجام این امر اشتغال داشته است.

شایان ذکر است، تهیه آمار مربوط به پزشکان شاغل در بخش خصوصی، در حال حاضر توسط سازمان نظام پزشکی کشور صورت می‌گیرد که به علت موانع و مشکلات موجود در زمینه ارائه آمار به هنگام در این مورد، درج آن تاکنون در سالنامه آماری کشور میسر نشده است.

آمار تأسیسات و تجهیزات بهداشتی و درمانی مندرج در این فصل، مربوط به مؤسساتی است که حداقل ۶ ماه از سال، فعال

مانند آسایشگاه روانی، مخذومان، مسلولان و معتمدان.

مراکز بهداشتی و درمانی: شامل درمانگاه، کلینیک، پلی کلینیک و مرکز بهداشت است. فعالیت مرکز بهداشت عموماً انجام واکسیناسیون و در مواردی توأم با خدمات درمانی است. مراکز بهداشتی و درمانی مستقل: به مراکزی اطلاق می شود که دارای مدیریت، حسابداری و محل فعالیت مستقل باشد.

مراکز بهداشتی و درمانی غیر مستقل: به مراکزی اطلاق می شود که معمولاً در داخل یا جنب مؤسسات درمانی قرار دارد و دارای مدیریت، حسابداری و مکان فعالیت مستقل نمی باشد و از نظر کارکنان و اعتبارات نیز، از مؤسسه مادر تغذیه می شود.

خانه بهداشت: اولین واحد ارائه خدمات اولیه بهداشتی و درمانی است. محل استقرار این در نظام شبکه جامع بهداشتی و درمانی است. هر خانه بهداشت بر حسب شرایط واحد، روستاهای کشور است. هر خانه بهداشت بر حسب جغرافیایی، امکانات ارتباطی و پراکندگی جمعیت، یک یا چند روستا را با جمعیت حدود ۱۵۰۰ نفر پوشش می دهد. کارکنان خانه بهداشت را به روزان زن و مرد تشکیل می دهند.

آزمایشگاه تشخیص پزشکی: واحدی است که بر طبق مجوز وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تأسیس شده و در آن آزمایش های بیولوژیک، میکروبیولوژی، سرولوژی، بیوشیمیابی، ایمنوهماتولوژی، خون شناسی، بیوفیزیکی، سلول شناسی، بافت شناسی، ژنتیک سلولی و ملکولی و سایر آزمایش ها بر روی مواد و نمونه های حاصل از بدن انسان با هدف به دست آمدن اطلاعات جهت تشخیص، پیشگیری یا پیگیری درمان و یا ارزیابی و سنجش سلامت انجام می شود و شامل دو بخش بالینی و تشریحی است.

آزمایشگاه تشخیص پزشکی تشریحی: آزمایشگاه تشخیص پزشکی است که جهت تشخیص بیماری ها از طریق انجام آزمایش های سلول شناسی و بافت شناسی بر روی نمونه های به دست آمده از بدن انسان (زنده و مرده) سرو کار دارد و ممکن است از روش های متعددی برای این منظور استفاده نماید.

صورت، پروتز دندانی، پریودنтолوژی، جراحی دهان و فک و صورت،

دندانپزشکی ترمیمی، دندانپزشکی اطفال

تخصص داروسازی: داروسازی، داروسازی صنعتی، فارماکولوژی، فارماسوتیکس، فارماکوگنوژی

لازم به ذکر است، آمار پزشکان متخصص در رشته های قلب و عرقوق، مغز و اعصاب، گوش و حلق و بینی، چشم و زنان و زایمان، شامل پزشکان متخصص جراحی در رشته های یاد شده نیز می باشد.

پیراپزشک: به غیر پزشکی که در زمینه بهداشت و درمان فعالیت داشته باشد، اطلاق می شود.

به روز (بهداشتیار): به فردی اطلاق می شود که بومی و مقیم روستا می باشد و با حداقل سواد دوره ابتدایی، دوره دوساله آموزش عملی و نظری مربوط را گذرانده است.

مؤسسات درمانی: به تمامی مراکز درمانی اعم از بیمارستان، زایشگاه و آسایشگاه که مجهز به تخت درمانی باشند، مؤسسه درمانی اطلاق می شود. این مؤسسه به سه گروه زیر تقسیم می شود:

- مؤسسات درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

- مؤسسات درمانی خصوصی

- سایر مؤسسات درمانی، مانند مؤسسات درمانی وابسته به سازمان تأمین اجتماعی، مؤسسات خیریه، بنیاد شهید، بانک ملی و غیره

بیمارستان: واحدی است که حداقل دارای ۱۵ تخت با تجهیزات، تسهیلات و خدمات عمومی پزشکی لازم و حداقل دارای دو بخش داخلی و جراحی همراه با گروه پزشکان متخصص باشد.

زایشگاه: واحدی است که حداقل دارای ۱۵ تخت، پزشک متخصص در امر زنان و زایمان و یک اتاق عمل باشد.

آسایشگاه: واحدی است که حداقل دارای ۱۵ تخت و تسهیلات و خدمات عمومی لازم و حداقل دارای یک بخش اختصاصی همراه با گروه پزشکان متخصص در رشته های مربوط باشد،

۱۲/۷ درصد افزایش داشته است. از این تعداد ۱۳۴۸۵ نفر پزشک عمومی، ۱۲۲۵۸ نفر پزشک متخصص، ۲۷۸۶ نفر دندانپزشک، ۸۱ نفر دامپزشک و ۱۳۲۷ نفر داروساز بوده‌اند. در ضمن بیش از ۱۷۳ هزار نفر پیروپزشک نیز مشغول به کار بوده‌اند.

در این سال استان تهران با ۵۲۶۵ نفر پزشک بیشترین سهم را داشته است و استان‌های خراسان رضوی، اصفهان و فارس به ترتیب با ۳۳۲۸، ۲۱۰۹ و ۱۶۶۱ نفر پزشک در رتبه‌های بعد قرار گرفته‌اند. همچنین استان‌های ایلام، کهگیلویه و بویراحمد و خراسان شمالی به ترتیب با ۱۴۵، ۲۳۲ و ۲۸۸ نفر پزشک کمترین سهم را به خود اختصاص داده‌اند.

در سال ۱۳۸۵، بیش از ۱۱۶ هزار تخت فعال در ۷۷۳ مؤسسه درمانی (بیمارستان‌ها، زایشگاه‌ها و آسایشگاه‌ها) کشور وجود داشته است. شایان ذکر است ۶۵ درصد این مؤسسه‌ات وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

همچنین در این سال، ۸۲۸۸ مرکز بهداشتی و درمانی (درمانگاه، کلینیک، پلی کلینیک و مرکز بهداشت) در کل کشور فعالیت داشته که در مقایسه با سال قبل ۶ درصد افزایش نشان می‌دهد. شایان ذکر است ۷۷ درصد از این مراکز بهداشتی و درمانی وابسته به وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی می‌باشد. در سال ۱۳۸۴ تعداد ۱۶۷۲۵ خانه بهداشت در روستاهای فعالیت داشته که نسبت به سال ۱۳۸۳ به میزان ۲/۵ درصد افزایش یافته است.

در سال ۱۳۸۵ تعداد ۴۴۱۴ آزمایشگاه تشخیص پزشکی، ۲۷۰۴ مرکز توانبخشی، ۲۲۷ مرکز پرتونگاری و ۷۳۵۸ داروخانه در کشور وجود داشته است.

در سال ۱۳۸۵، بیشترین آمار واکسیناسیون‌های انجام شده در واحدهای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به ترتیب مربوط به واکسن‌های فلج اطفال (۷۲۶۸ هزار مورد)، واکسن سه‌گانه یا ثلاث (۴۶۸۶ هزار مورد) و هپاتیت ب (۴۲۰۶ هزار مورد) می‌باشد.

آزمایشگاه تشخیص پزشکی بالینی: آزمایشگاه تشخیص پزشکی است که دارای یک یا تمام بخش‌های مربوط به آزمایشگاه تشخیص پزشکی به جز فعالیت‌های مربوط به آزمایشگاه تشخیص پزشکی تشریحی می‌باشد.

مراکز توانبخشی: به تمامی واحدهای درمانی اطلاق می‌شود که صرفاً کار درمان فیزیکی بدن را انجام می‌دهند. این مؤسسه‌ات، شامل فیزیوتراپی، کاردترمانی، گفتاردرمانی، شنوایی‌سنجدی، بینایی‌سنجدی و ارتودپی فنی می‌باشد و نحوه استقرار آن به دو صورت مستقل و غیرمستقل است. آن دسته از توانبخشی‌هایی که در داخل یک بیمارستان یا یک درمانگاه باشد، "غیر مستقل" و "مستقل" نامیده می‌شود. آمار این بخش از سال ۱۳۷۶، در سالنامه آماری کل کشور درج شده است.

مرکز پرتونگاری: تشخیص و درمان بیماری‌ها با استفاده از انرژی به صورت اشعه است که توسط پزشکان متخصص پرتونگاری، تکنسین‌های پرتونگاری و کارمندان تجربی واجد شرایط خاص و دارای مجوز از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، انجام می‌شود. در این فصل، منظور از مرکز پرتونگاری، محل انجام آزمایش‌های پرتوشناسی و ارائه خدمات پرتونگاری است که صلاحیت آن به تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد.

داروخانه: مؤسسه‌ای است پزشکی که با اخذ پروانه مخصوص از کمیسیون قانونی ماده ۲۰، تأسیس شده و با داشتن مسئول فنی واجد شرایط به ارائه خدمات دارویی و عرضه دارو، شیر خشک، مکمل غذایی رژیمی، غذاهای کمکی شیرخواران، لوازم مصرفی پزشکی و فراورده‌های آرایشی و بهداشتی مجاز مباردت می‌نماید.

گزینده اطلاعات

در سال ۱۳۸۵، حدود ۳ هزار نفر پزشک در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شاغل بوده‌اند که نسبت به سال قبل

۱۶-۱- کارکنان شاغل در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بر حسب گروه شغلی

سال و استان	جمع	پزشکان (۲)	پیراپزشکان	سایر کارکنان
..... ۱۳۷۰	۲۰۱۱۰۰	۱۷۴۵۳	۱۰۵۶۵۸	۷۷۹۸۹
..... ۱۳۷۵	۲۶۹۸۹۴	۱۹۵۸۵	۱۴۹۳۸۰	۱۰۰۹۲۹
..... ۱۳۸۰	۲۹۵۳۲۵	۲۱۱۷۵	۱۵۲۳۹۶	۱۲۱۷۵۴
..... ۱۳۸۱	۳۰۷۱۶۹	۲۱۴۹۶	۱۵۸۱۳۶	۱۲۷۵۳۷
..... ۱۳۸۲	۳۰۲۱۳۶	۲۲۷۵۸	۱۵۹۲۷۱	۱۲۰۱۰۷
..... ۱۳۸۳	۲۹۱۴۹۶	۲۴۶۶۱	۱۵۱۱۹۳	۱۱۵۶۴۲
..... ۱۳۸۴	۳۰۶۰۹۶	۲۶۵۶۴	۱۵۸۸۸۶	۱۲۰۶۴۶
..... ۱۳۸۵	۳۲۱۵۴۴	۲۹۹۳۷	۱۷۳۰۷۶	۱۱۸۵۳۱
آذربایجان شرقی	۱۲۵۱۹	۱۱۰۴	۸۵۸۷	۲۸۲۸
آذربایجان غربی	۱۰۹۲۲	۹۹۳	۶۶۴۲	۳۲۸۷
اردبیل	۵۰۴۹	۳۵۴	۲۹۹۶	۱۶۹۹
اصفهان	۲۵۰۶۱	۲۱۰۹	۱۳۹۹۸	۸۹۵۴
ایلام	۲۷۱۸	۱۴۵	۱۸۱۲	۷۶۱
بوشهر	۴۳۳۸	۴۲۹	۲۴۰۰	۱۵۰۹
تهران	۶۱۵۰۴	۵۲۶۵	۲۴۱۹۱	۳۲۰۹۸
چهارمحال و بختیاری	۴۹۸۳	۴۹۹	۲۹۱۲	۱۵۷۲
خراسان جنوبی	۲۹۳۰	۵۱۲	۱۵۴۲	۸۷۶
خراسان رضوی	۲۲۱۲۵	۳۳۲۸	۱۲۹۵۵	۵۸۴۲
خراسان شمالی	۲۷۱۵	۲۸۸	۲۰۰۴	۴۲۲۳
خوزستان	۲۰۰۷	۱۵۹۹	۹۲۱۴	۹۳۹۴
زنجان	۴۳۲۹	۴۹۲	۲۹۲۸	۹۰۹
سمنان	۴۱۵۵	۴۹۳	۲۳۲۸	۱۳۳۴
سیستان و بلوچستان	۹۲۴۱	۶۵۷	۵۲۸۸	۳۲۹۶
فارس	۱۸۸۵۲	۱۶۶۱	۱۰۴۹۵	۶۶۹۶
قزوین	۳۸۸۳	۴۲۹	۲۴۰۶	۱۰۴۸
قم	۲۵۳۷	۳۱۹	۱۷۱۵	۵۰۳
کردستان	۶۷۶۲	۶۰۵	۴۱۰۵	۲۰۵۲
کرمان	۱۱۴۰۷	۹۵۵	۷۱۲۶	۳۳۲۶
کرمانشاه	۱۲۶۳۴	۷۵۵	۷۹۹۳	۳۸۸۶
کهگیلویه و بویراحمد	۵۲۹۰	۲۳۲	۲۰۶۷	۲۹۹۱
گلستان	۷۸۱۸	۹۹۸	۳۵۷۵	۳۲۴۵
گیلان	۱۱۸۱۴	۱۲۱۱	۶۷۷۸	۳۸۲۵
لرستان	۶۲۹۲	۶۱۶	۴۰۲۱	۱۶۵۵
مازندران	۱۳۲۴۸	۱۵۸۵	۸۳۷۷	۳۲۸۶
مرکزی	۴۵۸۸	۵۱۴	۳۰۹۴	۹۸۰
هرمزگان	۹۱۵۶	۴۹۲	۳۶۰۰	۵۰۶۴
همدان	۸۱۴۸	۶۸۸	۴۵۹۵	۲۸۶۵
یزد	۶۲۶۹	۶۱۰	۳۳۳۲	۲۳۲۷

(۱) شامل پزشکان خارجی نیز می‌باشد.

(۲) شامل دندانپزشک، داروساز و دامپزشک نیز می‌باشد

مأخذ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. (ر. پ).

- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. دفتر توسعه و هماهنگی نظام آماری.

۲- پزشکان^(۱) شاغل در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بر حسب رشته و نوع تخصص (دبالة)

سال و استان	پزشک متخصص							
	زنان و زایمان	چشم	گوش و بینی حلق و اعصاب	معز و اعصاب	ارتوپدی	ارولوژی	جراحی عمومی	پوست و آمیزشی
۱۳۷۰	۵۸۹	۳۲۰	۲۶۷	۱۰۷	۲۹۵	۱۶۲	۷۶۸	۱۰۸
۱۳۷۵	۷۹۰	۴۲۲	۳۰۴	۲۳۶	۳۷۵	۲۲۰	۸۵۲	۱۶۷
۱۳۸۰	۹۴۸	۴۷۰	۳۵۹	۲۸۱	۴۱۰	۱۸۰	۸۲۱	۲۰۵
۱۳۸۱	۹۳۷	۴۸۱	۳۶۶	۳۰۴	۴۵۳	۳۲۱	۸۰۴	۲۱۶
۱۳۸۲	۹۹۸	۴۸۸	۳۸۳	۲۵۱	۴۸۳	۳۶۴	۸۳۴	۲۱۷
۱۳۸۳	۱۰۲۴	۵۴۳	۱۹۶	۱۸۴	۵۳۳	۳۹۶	۸۶۴	۸۵
۱۳۸۴	۱۱۵۶	۶۱۶	۴۰۴	۲۷۹	۵۶۴	۴۸۶	۹۰۹	۸۹
۱۳۸۵	۱۲۸۵	۶۱۵	۴۴۵	۳۹۱	۷۰۲	۴۳۱	۱۰۲۴	۲۵۷
آذربایجان شرقی	۴۹	۳۹	۱۶	۲۲	۴۰	۲۷	۴۴	۱۱
آذربایجان غربی	۳۷	۱۴	۸	۱۲	۱۵	۱۷	۱۷	۳
اردبیل	۱۵	۸	۲	۵	۷	۴	۸	۳
اصفهان	۹۵	۳۶	۲۶	۲۷	۴۸	۳۲	۷۱	۲۱
ایلام	۷	۴	۲	۱	۴	۳	۷	۱
بوشهر	۱۴	۶	۶	۴	۶	۳	۱۱	۲
تهران	۲۳۲	۱۳۲	۹۹	۱۰۵	۱۶۲	۹۷	۲۴۵	۵۴
چهارمحال و بختیاری	۱۰	۱۰	۵	۵	۹	۶	۱۱	۴
خراسان جنوبی ^(۵)	۲۳	۱۷	۱۶	۱۷	۲۵	۲۰	۲۳	۱۱
خراسان رضوی ^(۵)	۱۸۴	۷۲	۵۳	۲۷	۷۴	۲۵	۱۲۱	۲۴
خراسان شمالی ^(۵)	۱۱	۳	۵	۴	۴	۴	۷	۱
خوزستان	۹۶	۴۷	۳۱	۱۱	۴۱	۲۰	۷۱	۱۴
زنجان	۱۹	۷	۸	۴	۸	۶	۱۱	۴
سمنان	۲۱	۹	۷	۵	۱۵	۶	۱۰	۶
سیستان و بلوچستان	۲۶	۱۸	۷	۴	۱۳	۹	۱۷	۳
فارس	۵۹	۴۵	۲۱	۲۰	۳۸	۳۴	۴۹	۱۸
قزوین	۹	۶	۴	۵	۵	۴	۱۰	۳
قم	۱۶	۴	۴	۸	۹	۴	۷	۲
کردستان	۲۵	۸	۶	۲	۱۵	۱۰	۱۴	۵
کرمان	۲۶	۱۳	۸	۱۰	۱۹	۹	۲۵	۱۳
کرمانشاه	۳۳	۸	۹	۶	۸	۱۱	۱۸	۵
کهگیلویه و بویراحمد	۱۱	۴	۴	۲	۵	۲	۱۱	۱
گلستان	۴۳	۱۷	۱۶	۸	۲۰	۸	۳۱	۵
گیلان	۵۳	۲۰	۲۰	۱۴	۲۰	۱۶	۴۵	۹
لرستان	۲۳	۱۱	۱۱	۱۴	۱۳	۹	۲۱	۶
مازندران	۷۲	۲۲	۲۴	۲۱	۴۰	۲۵	۵۴	۱۲
مرکزی	۱۵	۶	۸	۱۲	۸	۶	۱۶	۴
هرمزگان	۱۷	۸	۵	۲	۷	۵	۱۲	۴
همدان	۲۴	۱۳	۶	۴	۱۱	۶	۲۲	۶
یزد	۲۰	۸	۸	۱۵	۱۳	۳	۱۵	۲

۲- پزشکان^(۱) شاغل در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بر حسب رشته و نوع تخصص (دبالة)

داروساز	دامپزشک	دندانپزشک	پزشک متخصص					سال و استان
			سایر	آسیب‌شناسی	پر-tonگاری	بیهوشی	جراحی پلاستیک	
۱۰۶۴	۹۹	۱۵۴۱	۳۶۶۲	۳۰۰۰	۳۲۸	۵۶۴	۳۰۰۰	..... ۱۳۷۰
۱۱۷۹	۹۲	۱۷۴۸	۵۳۷	۱۸۳	۴۳۰	۳۷۵	۴۵	..... ۱۳۷۵
۱۰۶۹	۵۲۷	۱۹۴۵	۴۵۴	۳۴۹	۵۱۱	۹۲۶	۴۵	..... ۱۳۸۰
۱۰۸۳	۵۲۷	۱۹۱۱	۵۱۲	۲۶۸	۴۶۳	۹۳۱	۴۵	..... ۱۳۸۱
۱۰۸۴	۷۰	۲۱۲۲	۵۵۲	۲۷۰	۵۸۷	۶۴۲	۴۶	..... ۱۳۸۲
۱۱۰۷	۶۵	۲۲۷۹	۴۷۹	۳۹۳	۹۷۲	۱۰۷۰	۴۷	..... ۱۳۸۳
۱۲۴۶	۷۴	۲۵۱۷	۱۰۴۵	۴۱۶	۱۱۵۳	۶۶۵	۵۷	..... ۱۳۸۴
۱۳۲۷	۱۱	۲۷۸۶	۱۳۹	۴۷۸	۶۳۵	۱۱۱۹	۵۸	..... ۱۳۸۵
۳۰	۱	۵۱	۳۳	۱۱	۳۷	۵۶	۲	آذربایجان شرقی
۳۵	۹	۶۰	۴۱	۱۶	۱۶	۴۵	۲	آذربایجان غربی
۱۱	.	۳۷	۳	۶	۷	۱۱	۰	اردبیل
۸۵	.	۲۱۲	۵۸	۲۱	۴۱	۶۹	۶	اصفهان
۱۰	.	۲۹	۴	۴	۷	۷	۰	ایلام
۸	.	۳۱	۶	۸	۶	۱۴	۰	بوشهر
۳۶۸	۴۳	۴۷۸	۲۴۵	۱۲۹	۱۴۱	۲۶۶	۲۴	تهران
۱۹	۱	۳۰	۸	۵	۶	۱۶	۰	چهارمحال و بختیاری
۵	.	۱۶	۸۱	۲۰	۲۸	۱۶	۰	خراسان جنوبی
۲۴۷	۴	۳۸۴	۱۴	۳۳	۵۹	۱۱۸	۱	خراسان رضوی
۱۳	.	۱۸	۰	۲	۴	۱۱	۰	خراسان شمالی
۵۹	۲	۱۱۶	۵۲	۳۳	۴۷	۸۳	۳	خوزستان
۲۷	.	۴۱	۱۹	۹	۹	۱۱	۰	زنجان
۲۲	۳	۳۷	۱۰	۹	۶	۱۳	۱	سمانان
۱۰	.	۶۵	۱۱	۱۰	۱۴	۲۴	۰	سیستان و بلوچستان
۴۹	۴	۱۷۵	۴۵	۲۶	۲۸	۶۵	۵	فارس
۱۰	۱	۶۵	۱۹	۳	۴	۸	۱	قزوین
۱۴	.	۴۴	۱۰	۳	۸	۱۳	۱	قم
۱۲	.	۵۱	۱۵	۱۱	۱۰	۲۵	۱	کردستان
۳۶	۳	۱۵۰	۱۸	۱۴	۲۰	۲۸	۲	کرمان
۲۹	۱	۶۰	۱۷	۷	۱۷	۳۱	۱	کرمانشاه
۴	.	۲۴	۲	۳	۵	۹	۱	کهگیلویه و بویر احمد
۱۹	.	۶۴	۱۸	۱۲	۱۵	۳۱	۰	گلستان
۴۶	.	۱۳۲	۲۰	۱۰	۲۲	۵۰	۲	گیلان
۲۴	.	۳۹	۱۴	۸	۹	۲۳	۰	لرستان
۶۰	۲	۱۴۳	۲۷	۲۶	۳۳	۶۴	۴	مازندران
۱۵	۲	۴۱	۱۸	۳	۸	۱۷	۰	مرکزی
۲۰	۳	۲۵	۸	۸	۸	۱۲	۰	هرمزگان
۱۵	.	۹۳	۱۶	۱۲	۱۳	۲۵	۰	همدان
۲۵	۲	۷۵	۷	۱۶	۷	۲۸	۱	یزد

(۱) شامل پزشکان خارجی نیز می‌باشد.

(۲) شامل فوق تخصص نیز می‌باشد.

(۳) آمار، در ستون سایر منظور شده است.

(۴) اختلاف سرجمع با اجزا، مربوط به پزشکانی است که تخصص آنها مشخص نبوده است.

مأخذ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. (ر.پ).

- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. دفتر توسعه و هماهنگی نظام آماری.

۱۶-۱- تعداد پزشک به ازای هر صد هزار نفر جمعیت: ۱۳۸۵

پزشک

۲۹ الی ۲۷

۳۹ الی ۳۰

۴۹ الی ۴۰

۸۴ الی ۵۰

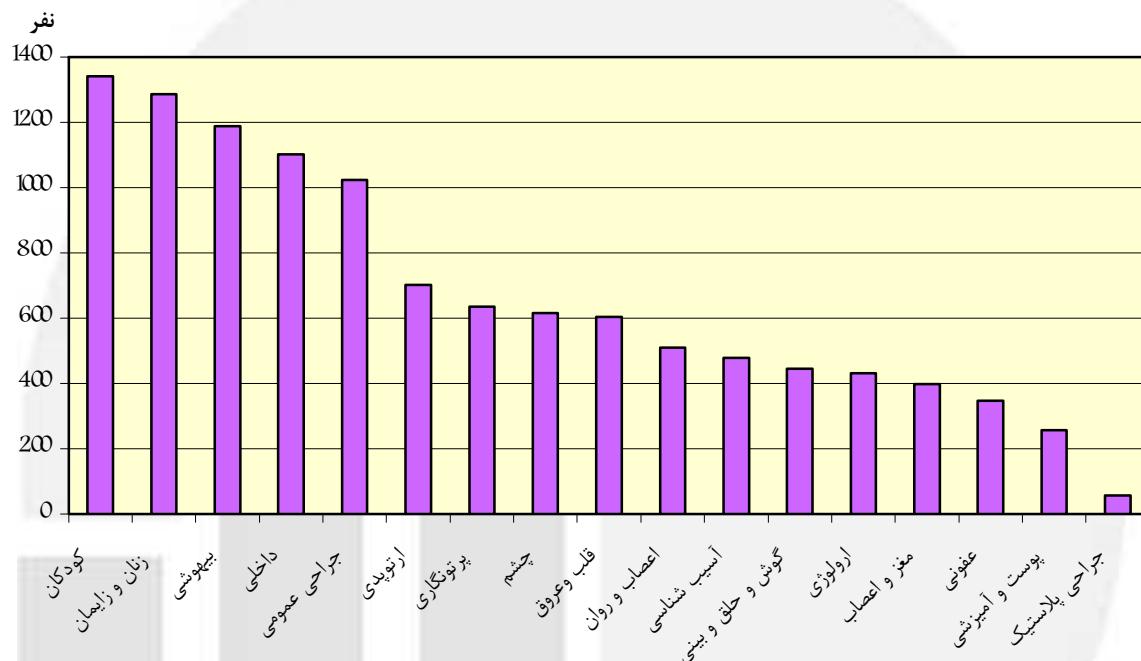

مبنای: جدول ۲-۶ و ۲-۱۶

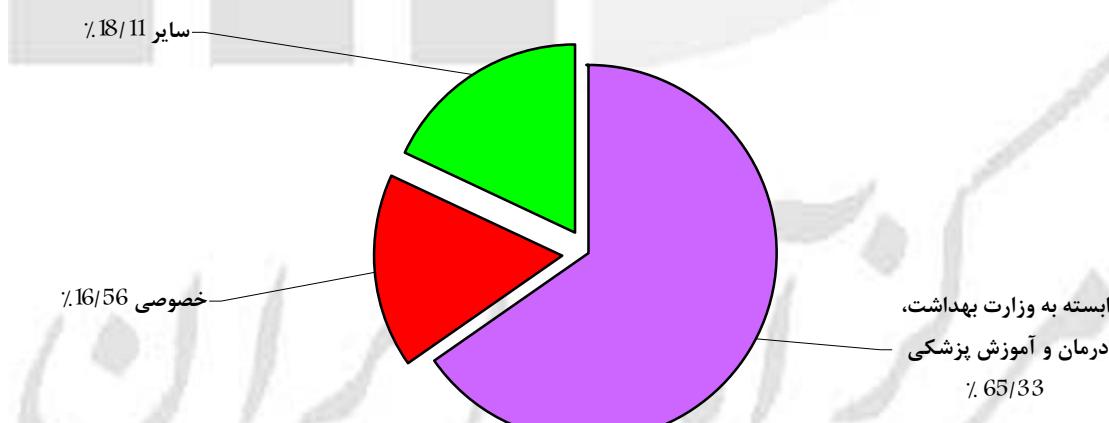

16-2 - پزشکان شاغل در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بر حسب نوع تخصص: ۱۳۸۵

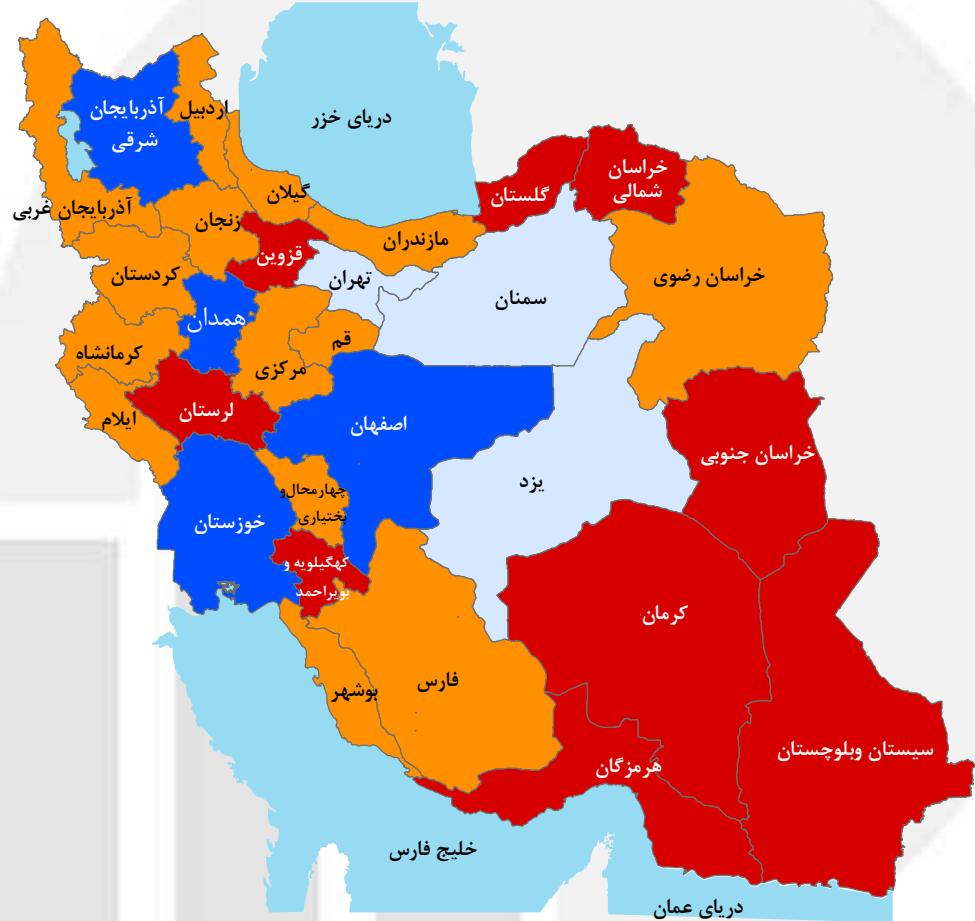
مبنای جدول 2

16-3 - توزیع مؤسسات درمانی بر حسب وضعیت حقوقی: ۱۳۸۵

مبنای جدول 4

۱۶- تعداد تخت موسسات درمانی فعال به ازای هر صد هزار نفر جمعیت: ۱۳۸۵

تخت

۱۲۵ الی ۱۸۸

۱۶۵ الی ۱۶۶

۱۸۵ الی ۱۸۶

۲۴۵ الی ۲۱۵

مبنای: جدول ۴-۱۶ و ۶-۱

۱۶-۵- تعداد مؤسسات درمانی فعال بر حسب رشته فعالیت

رشته فعالیت	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵
جمع کل	۷۱۷	۷۳۰	۷۳۳	۷۳۸	۷۵۰	۷۷۳
عمومی	۵۷۲	۵۸۲	۵۸۵	۵۹۴	۶۰۱	۶۲۴
تخصصی:						
زنان و زایمان	۵۸	۶۰	۵۹	۵۱	۵۴	۵۳
کودکان	۲۰	۲۰	۲۰	۱۸	۱۸	۱۸
روانپزشکی	۱۶	۱۷	۱۷	۲۰	۲۱	۲۱
چشم پزشکی	۵	۵	۶	۷	۱۱	۱۱
قلب و عروق	۸	۸	۸	۹	۱۰	۱۰
سوانح و سوختگی	۸	۸	۸	۶	۷	۶
سرطان	۵	۵	۵	۶	۵	۵
اعصاب و روان	۱۰	۱۰	۱۰	۸	۱۰	۹
ارتوپدی	۴	۴	۴	۴	۴	۵
عفونی	۱	۱	۱	۲	۲	۲
جذام	۲	۲	۲	۲	۲	۲
گوش و حلق و بینی	۱	۱	۱	۴	۱	۱
ریوی	۲	۲	۲	۱	۱	۱
ارولوژی	۲	۲	۲	۳	۳	۲
بوست و مو	۱	۱	۱	۱	۱	۱
فک و صورت	۱	۱	۱	۲	۱	۲

(۱) تفاوت سرجمع با اجزا، مربوط به بیمارستان‌هایی است که در رشته آنکولوژی و هماتولوژی فعالیت می‌کنند.

مأخذ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. (ر. پ).

- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. دفتر توسعه و هماهنگی نظام آماری.

۱۶-۹- مراکز توانبخشی^(۱) بر حسب وضعیت حقوقی و اداری

نحوه اداره		وضعیت حقوقی					سال و استان
غیرمستقل	مستقل	سایر	خصوصی	وابسته به وزارت بهداشت، درمان و ...	جمع		
۲۳۶	۱۹۶	۱۵۹	۱۷۵	۹۸	۴۳۲	.....	(۲) ۱۳۷۰
۳۶۳	۳۵۳	۲۸۲	۲۸۸	۱۴۶	۷۱۶	.....	(۲) ۱۳۷۵
۶۰۸	۱۰۷۱	۵۰۱	۹۵۳	۲۲۵	۱۶۷۹	.....	۱۳۸۰
۶۲۴	۱۲۰۲	۵۰۳	۱۰۸۷	۲۳۶	۱۸۲۶	.....	۱۳۸۱
۶۳۶	۱۲۳۱	۵۰۴	۱۱۱۲	۲۵۱	۱۸۶۷	.....	۱۳۸۲
۶۵۸	۱۴۶۷	۵۳۶	۱۳۲۴	۲۶۵	۲۱۲۵	.....	۱۳۸۳
۶۷۸	۱۶۳۳	۵۶۴	۱۴۶۶	۲۸۱	۲۳۱۱	.....	۱۳۸۴
۷۴۸	۱۹۵۶	۵۹۶	۱۷۱۹	۳۱۹	۲۷۰۴	.....	۱۳۸۵
۲۵	۴۸	۲۲	۳۶	۱۵	۷۳	آذربایجان شرقی	.....
۱۲	۴۱	۱۳	۳۴	۶	۵۳	آذربایجان غربی	.....
۹	۴۱	۱۰	۳۶	۴	۵۰	اردبیل	.....
۶۵	۱۴۱	۴۸	۱۲۷	۳۱	۲۰۶	اصفهان	.....
.	۹	۲	۷	۰	۹	ایلام	.....
۸	۲۲	۱۱	۱۸	۱	۳۰	بوشهر	.....
۱۸۵	۳۸۶	۱۰۹	۳۹۹	۶۳	۵۷۱	تهران	.....
۵	۲۶	۵	۲۴	۲	۳۱	چهارمحال و بختیاری	.....
۳	۱۵	۴	۱۲	۲	۱۸	خراسان جنوبی	.....
۶۵	۱۵۷	۳۹	۱۵۵	۲۸	۲۲۲	خراسان رضوی	.....
۱۵	۱۷	۱۳	۱۶	۳	۳۲	خراسان شمالی	.....
۴۲	۶۹	۳۱	۶۱	۱۹	۱۱۱	خوزستان	.....
۶	۲۷	۱۴	۱۵	۴	۳۲	زنجان	.....
۱۵	۲۱	۱۰	۱۷	۹	۳۶	سمنان	.....
۱۳	۵۳	۱۰	۴۳	۱۳	۶۶	سیستان و بلوچستان	.....
۷۷	۱۳۷	۴۱	۱۳۴	۳۹	۲۱۴	فارس	.....
۱۱	۳۲	۱۳	۲۵	۵	۴۳	قزوین	.....
۱۵	۴۳	۱۶	۳۸	۴	۵۸	قم	.....
۱۱	۲۹	۱۲	۲۶	۲	۴۰	کردستان	.....
۲۹	۴۶	۱۴	۵۳	۸	۷۵	کرمان	.....
۱۱	۴۱	۱۱	۳۶	۵	۵۲	کرمانشاه	.....
۶	۱۵	۱۲	۸	۱	۲۱	کهگیلویه و بویراحمد	.....
۱۴	۴۶	۹	۴۲	۹	۶۰	گلستان	.....
۱۳	۹۱	۱۶	۸۴	۴	۱۰۴	گیلان	.....
۱۳	۵۲	۲۰	۴۰	۵	۶۵	لرستان	.....
۳۰	۱۸۹	۲۴	۱۸۰	۱۵	۲۱۹	مازندران	.....
۱۲	۶۱	۱۳	۵۳	۷	۷۳	مرکزی	.....
۱۴	۳۲	۲۸	۱۶	۲	۴۶	هرمزگان	.....
۱۱	۳۴	۸	۳۲	۵	۴۵	همدان	.....
۱۳	۳۵	۱۸	۲۲	۸	۴۸	یزد	.....

(۱) شامل فیزیوتراپی، کاردیومانی، گفتاردرمانی، شناورای سنجی، بینایی سنجی و ارتوپدی فنی است.

(۲) فقط شامل مؤسسات فیزیوتراپی است.

مأخذ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (ر. پ).

- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. دفتر توسعه و هماهنگی نظام آماری.

۱۶- مراکز پر تونگاری بر حسب وضعیت حقوقی و اداری

زمان کار		نحوه اداره		وضعیت حقوقی					سال و استان
شبانه روزی	روزانه	غیر مستقل	مستقل	سایر	خصوصی	وایسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	جمع		
۳۸۱	۶۲۸	۶۹۰	۳۱۹	۱۱۲	۳۶۴	۵۳۳	۱۰۰۹	..... ۱۳۷۰	
۵۰۱	۸۴۳	۹۱۲	۴۲۲	۲۰۴	۴۹۳	۶۴۷	۱۳۴۴	..... ۱۳۷۵	
۶۱۲	۱۱۸۹	۱۰۹۷	۷۰۴	۳۱۹	۸۱۵	۶۶۷	۱۸۰۱	..... ۱۳۸۰	
۶۲۰	۱۲۵۹	۱۱۰۸	۷۷۱	۳۲۴	۸۸۳	۶۷۲	۱۸۷۹	..... ۱۳۸۱	
۶۲۳	۱۲۷۸	۱۱۱۹	۷۸۲	۳۲۸	۸۹۲	۶۸۱	۱۹۰۱	..... ۱۳۸۲	
۶۹۷	۱۳۴۹	۱۲۰۰	۸۴۶	۳۵۰	۹۷۲	۷۲۴	۲۰۴۶	..... ۱۳۸۳	
۷۰۵	۱۴۱۱	۱۱۹۵	۹۲۱	۳۷۱	۱۰۲۶	۷۱۹	۲۱۱۶	..... ۱۳۸۴	
۷۵۱	۱۶۶۹	۱۲۱۵	۱۰۱۲	۳۷۹	۱۰۱۷	۷۶۱	۲۲۲۷	..... ۱۳۸۵	
۳۳	۷۶	۶۴	۴۵	۱۵	۵۰	۴۴	۱۰۹	آذربایجان شرقی	
۱۹	۴۹	۲۲	۲۶	۲	۳۹	۲۷	۶۸	آذربایجان غربی	
۱۳	۱۹	۱۷	۱۵	۴	۱۵	۱۳	۳۲	اردبیل	
۴۹	۱۱۵	۹۰	۷۴	۲۵	۸۱	۵۸	۱۶۴	اصفهان	
۱۲	۶	۱۴	۴	۱	۲	۱۵	۱۸	ایلام	
۱۲	۱۶	۱۹	۹	۵	۹	۱۴	۲۸	بوشهر	
۱۳۶	۴۷۲	۲۷۴	۲۲۴	۱۱۶	۳۹۷	۹۵	۶۰۸	تهران	
۸	۱۳	۱۲	۹	۴	۹	۸	۲۱	چهارمحال و بختیاری	
۶	۷	۷	۶	۲	۴	۷	۱۳	خراسان جنوبی	
۷۳	۷۳	۷۰	۷۶	۳۱	۶۶	۴۹	۱۴۶	خراسان رضوی	
۱۰	۵	۹	۶	۲	۴	۹	۱۵	خراسان شمالی	
۶۳	۷۷	۹۴	۴۶	۳۴	۴۵	۶۱	۱۴۰	خوزستان	
۷	۲۰	۱۶	۱۱	۵	۹	۱۳	۲۷	زنجان	
۷	۲۳	۲۶	۴	۸	۴	۱۸	۳۰	سمنان	
۱۲	۲۵	۲۱	۱۶	۳	۱۴	۲۰	۳۷	سیستان و بلوچستان	
۶۰	۷۶	۷۹	۵۷	۲۱	۶۳	۵۲	۱۳۶	فارس	
۹	۲۲	۱۶	۱۵	۶	۱۵	۱۰	۳۱	قزوین	
۵	۲۵	۱۹	۱۱	۱۳	۱۱	۶	۳۰	قم	
۱۳	۲۲	۲۰	۱۵	۴	۱۴	۱۷	۳۵	کردستان	
۱۹	۴۰	۳۹	۲۰	۱۴	۲۱	۲۴	۵۹	کرمان	
۲۵	۲۸	۳۳	۲۰	۶	۱۸	۲۹	۵۳	کرمانشاه	
۶	۱۳	۱۵	۴	۳	۵	۱۱	۱۹	کهگیلویه و بویراحمد	
۱۴	۱۸	۲۴	۸	۱	۱۲	۱۹	۳۲	گلستان	
۲۵	۴۶	۳۰	۴۱	۳	۴۵	۲۳	۷۱	گیلان	
۱۷	۲۰	۲۳	۱۴	۴	۱۸	۱۵	۳۷	لرستان	
۳۴	۷۱	۴۴	۶۱	۸	۶۳	۳۴	۱۰۵	مازندران	
۱۵	۲۶	۲۷	۱۴	۱۴	۱۳	۱۴	۴۱	مرکزی	
۱۹	۲۲	۳۱	۱۰	۶	۱۳	۲۲	۴۱	هرمزگان	
۱۹	۲۰	۲۵	۱۴	۹	۱۵	۱۵	۳۹	همدان	
۱۸	۲۴	۲۵	۱۷	۱۰	۱۳	۱۹	۴۲	یزد	

مأخذ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (ر.پ).
- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دفتر توسعه و هماهنگی نظام آماری.

۱۶-۱- تعداد داروخانه‌ها بر حسب وضعیت حقوقی و اداری

شبانه‌روزی	زمان کار روزانه ^(۱)	وضعیت حقوقی					سال و استان
		سایر	خصوصی	وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	جمع		
۲۲۱	۲۷۳۱	۷۸	۲۵۹۸	۲۷۶	۲۹۵۲	.....	۱۳۷۰
۳۸۶	۳۸۴۱	۱۴۵	۳۷۱۲	۳۷۰	۴۲۲۷	.....	۱۳۷۵
۵۱۴	۵۴۰۴	۲۱۰	۵۳۶۰	۳۴۸	۵۹۱۸	.....	۱۳۸۰
۵۱۸	۵۴۳۷	۲۱۲	۵۳۹۴	۳۴۹	۵۹۵۵	.....	۱۳۸۱
۵۲۰	۵۴۳۳	۲۰۵	۵۴۰۱	۳۴۷	۵۹۵۳	.....	۱۳۸۲
۱۰۷۵	۵۳۰۵	۲۱۲	۵۸۲۳	۳۴۵	۶۳۸۰	.....	۱۳۸۳
۱۰۷۲	۵۶۰۷	۲۲۲	۶۰۴۸	۴۰۹	۶۶۷۹	.....	۱۳۸۴
۱۰۵۶	۶۳۰۲	۲۲۱	۶۶۵۰	۴۶۷	۷۳۵۱	.....	۱۳۸۵
۴۷	۳۴۹	۲۰	۳۴۰	۳۶	۳۹۶	آذربایجان شرقی	
۲۹	۲۰۸	۳	۲۲۳	۱۱	۲۳۷	آذربایجان غربی	
۱۳	۹۰	۴	۹۵	۴	۱۰۳	اردبیل	
۵۸	۵۲۸	۱۲	۵۵۱	۲۳	۵۸۶	اصفهان	
۱۱	۴۲	۳	۴۰	۱۰	۵۳	ایلام	
۷	۵۸	۱	۶۰	۴	۶۵	بوشهر	
۱۲۵	۱۶۸۲	۵۵	۱۶۶۹	۸۳	۱۸۰۷	تهران	
۵	۶۲	۱	۶۴	۲	۶۷	چهارمحال و بختیاری	
۱۱	۲۹	۵	۳۱	۴	۴۰	خراسان جنوبی	
۴۰۶	۲۷۴	۳۱	۶۰۶	۴۳	۶۸۰	خراسان رضوی	
۵	۵۲	۱	۵۱	۵	۵۷	خراسان شمالی	
۵۱	۳۲۰	۱۴	۳۰۴	۵۳	۳۷۱	خوزستان	
۷	۶۹	۱	۷۳	۲	۷۶	زنجان	
۶	۴۳	۱	۴۴	۴	۴۹	سمانان	
۱۲	۱۲۰	۳	۱۲۴	۵	۱۲۲	سیستان و بلوچستان	
۵۳	۴۲۹	۱۹	۴۰۴	۵۹	۴۸۲	فارس	
۱۱	۸۷	۵	۹۱	۲	۹۸	قزوین	
۷	۹۷	۸	۹۵	۱	۱۰۴	قم	
۱۷	۱۱۲	۸	۱۰۲	۱۹	۱۲۹	کردستان	
۲۳	۲۴۳	۱۸	۲۳۳	۱۵	۲۶۶	کرمان	
۱۵	۱۴۶	۲	۱۳۵	۲۴	۱۶۱	کرمانشاه	
۵	۳۲	۰	۳۰	۷	۳۷	کهگیلویه و بویراحمد	
۱۷	۱۶۳	۵	۱۵۵	۲۰	۱۸۰	گلستان	
۳۳	۲۴۰	۱	۲۷۲	۰	۲۷۳	گیلان	
۱۷	۱۲۸	۳	۱۳۰	۱۲	۱۴۵	لرستان	
۲۵	۳۲۲	۲	۳۳۷	۸	۳۴۷	مازندران	
۸	۹۶	۳	۱۰۱	۰	۱۰۴	مرکزی	
۱۷	۶۳	۵	۶۸	۷	۸۰	هرمزگان	
۹	۱۲۶	۴	۱۳۰	۱	۱۳۵	همدان	
۶	۹۲	۳	۹۲	۳	۹۸	یزد	

۱) شامل داروخانه‌هایی است که به صورت نیمه‌وقت و تمام‌وقت فعالیت می‌کنند.

مأخذ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (ر.پ).

- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی دفتر توسعه و هماهنگی نظام آماری.

۱۶- اهم فعالیت‌ها در زمینه مبارزه با مالاریا

سال	آزمایش شده	موارد مثبت	تعداد لام در روستاهای مراقبت شده		مقدار سم مصرفی در روستاهای سمپاشی شده
			حشره‌کش (کیلوگرم)	لاروکش آبیت (لیتر)	مواد نفتی (لیتر)
۱۳۷۰	۲۷۷۷۸۹۶	۹۸۰۱۷	۷۹۵۴۳۵	۲۶۰۰۲	۵۲۰۶۳۹۹
۱۳۷۵	۳۶۷۰۱۵۲	۵۵۸۴۳	۱۵۷۶۲۸	۷۴۹۹۵	۴۴۹۵۹۶۴
۱۳۸۰	۱۱۹۰۲۱۳	۱۸۹۴۸	۱۶۷۰	۲۴۵۱	۶۰۶۴
۱۳۸۱	۱۴۱۰۱۸۷	۱۵۳۷۸	۹۱۹۳	۲۴۸۶	۱۵۰۸۲
۱۳۸۲	۱۳۲۶۸۴۸	۲۵۰۲۷	۸۴۳۸	...	...
۱۳۸۳	۱۳۰۵۱۵۲	۱۳۲۰۰	...	...	...
۱۳۸۴	۱۲۷۰۳۹۶	۱۹۲۵۶	...	...	...
۱۳۸۵	۱۱۳۶۳۰۲	۱۵۸۶۹	...	...	...

مأخذ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مرکز مدیریت بیماری‌ها.

۱۶- انواع واکسیناسیون‌های انجام شده در واحدهای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (هزار مورد)

سال	فلج اطفال (پولیو)	سرخک	ب.ث.ر (سل)	دیفتری، کزان و سیاه سرفه (ثلاث)		دیفتری، کزان و کزان توأم (توأم بزرگسالان)	منژیت	هیاتیت ب
				بزرگسالان	توأم			
۱۳۷۰	۹۵۳۷	۳۴۲۹	۲۸۱۰	۹۲۳۷	۱۸۶۹	۳۶۴	۲۷۰	
۱۳۷۵	۶۹۴	۲۸۷۳	۲۰۲۱	۶۶۰۳	۶۰۱۸	۴۸۶	۳۷۱۷	
۱۳۸۰	۶۸۴۸	۲۴۰۲	۱۱۲۱	۴۶۳۱	۵۴۳۳	۹۱۵	۳۸۲۴	
۱۳۸۱	۶۷۸۳	۲۵۰۳	۱۱۴۴	۴۵۱۷	۵۳۷۲	۷۵۵	۳۷۸۰	
۱۳۸۲	۶۸۵۰	۲۴۲۲	۱۲۳۱	۴۵۴۷	۴۸۵۷	۶۰۳	۳۷۹۱	
۱۳۸۳	۶۵۶۹	۲۸۲۲	۱۱۷۰	۴۲۵۴	۳۸۷۰	۵۶۳	۳۷۶۶	
۱۳۸۴	۶۹۴۸	۲۳۴۵	۱۲۰۴	۴۵۶۳	۳۷۴۵	۵۶۰	۳۹۷۳	
۱۳۸۵	۷۲۶۸	۲۴۳۹	۱۲۷۹	۴۶۸۶	۲۵۲۴	۶۵۳	۴۲۰۶	

مأخذ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مرکز مدیریت بیماری‌ها.

۱۶- موارد تشخیص بیماری‌های واگیردار در معاینات بالینی

۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	۱۳۸۲	۱۳۸۱	۱۳۸۰	۱۳۷۵	۱۳۷۰	نوع بیماری
...	...	...	...	...	۹۵۸۹	۵۲۳۶۲	۴۰۱۱	آبله مرغان
...	...	...	...	۶۹۸۰	...	۴۷۱۷۰۸	۱۴۶۰۰۰	انواع اسهال
...	...	...	...	...	...	-	-	اوریون
۲۲۷۴۴	...	...	...	...	...	۲۱۹۸۶۱	۴۷۷۰۰۰	ورم‌های ملتحمه عفونی ..
.	...	...	...	...	۳۵۱	۳۰۶	۳۵۵۴	تراخم
۷۱	...	...	...	...	...	-	-	سرخجه
۹۰۴	۷۶۵	۷۲۴	۸۴۸۹	۱۱۶۰۴	۷۷۸۰	۲۶۵۱	۵۰۰۷	سرخک
۸۰	۱۲۵	۹۷	۸۷	۳۴	۹۷	۸۵	۷۳۰	سیاه سرفه
...	...	...	...	...	۳۸۹۱	۱۰۸۴۰	۲۸۳۰۰	کچلی
۱۲	۷	۱۰	۱۱	۱۲	۲۴	۳۶	۲۵	کراز
۱۰	۴	۵	۱۰	۷	۲	۸	۱۱	هاری
۱۱۵۱۲	۹۵۷۳	۱۰۵۹۷	۱۰۱۸۱	۱۲۳۷۲	۱۱۲۲۳	۵۱۵۷	۱۵۷۴۲	هپاتیت

مأخذ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مرکز مدیریت بیماری‌ها.

۱۶- موارد تشخیص بیماری‌های واگیردار در آزمایشگاه تشخیص پزشکی

۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	۱۳۸۲	۱۳۸۱	۱۳۸۰	۱۳۷۵	۱۳۷۰	نوع بیماری
...	...	...	...	...	...	۲۸۲۸۳۱	۵۹۵۰۰۰	انگل‌های روده‌ای ..
۲۳۵۵۸	^(۱) ۲۶۵۴۹	^(۱) ۲۵۷۵۵	^(۱) ۲۱۴۶۴	^(۱) ۱۷۷۶۵	^(۱) ۱۶۴۷۱	۳۰۹۶۵	۵۵۸۹۸	تب مالت ..
۶۹	۸۷	۹۳	۷۲	۸۱	۹۶	۱۱۰	۱۹۱	جدام ..
۵۹۵	۳۵۳	۵۴۱	۷۳۸	۱۰۸۴	۱۸۰۷	۷۶۹۰	۲۸۹۲۱	حصبه و شبه حصبه ..
۲۶	۱۵	۷	۲۴	۹	۱۲	۱۶	۱۶۳	دیفتری ..
۲۴۵۱۷	^(۱) ۲۱۴۱۹	۲۷۵۱۷	۲۱۵۲۲	۱۳۷۲۹	۱۴۵۰۵	۱۹۵۵۶	۱۴۶۹۸	سالک ..
۶۸۱۱	۶۰۷۹	۷۱۶۰	۷۷۸۵	۸۱۱۱	۹۳۵۹	۹۹۸۹	۱۱۰۰	سل ریوی ..
۶۲۰۷	۵۳۱۵	۶۹۳۹	۸۵۹۹	۸۲۹۶	۷۰۰۷	۱۹۸۹	۷۹۴	سوژاک (اورتریت گونوکسیک) ..
۱۶۱	۱۵۵	۱۸۰	۱۹۱	۲۵۰	^(۱) ۲۶۹	۱۷۸	۱۰۱	سیاه زخم ..
۹۴۷	۶۷۵	۵۹۲	۹۷۹	۵۵۲	۴۸۴	۱۴۵۹	۱۷۳۳	سیفلیس ..
.	.	.	.	.	.	۱۴	۵۵	فلج اطفال ..
۲۰۸	۱۸۲	۱۳۵	۱۷۳	۲۲۵	۳۱۹	۱۰۲	^(۱) ۲۳۰	منثریت ..
۲۴	۱۱۳۳	۹۴	۹۶	۱۱۸	۱۰۵	۶۲	۱۸۹۰	وبا ..

(۱) ارقام توسط سازمان ذی‌ربط تجدیدنظر شده است.

مأخذ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مرکز مدیریت بیماری‌ها.

۱۶- بیماران^(۱) مبتلا به جذام بر حسب جنس و سن

سن	جنس				سال
	۱۵ ساله و بیشتر	۱۴ ساله و کمتر	زن	مرد	
۱۵۴	۳۷	۵۹	۱۳۲	۱۹۱	۱۳۷۰
۹۹	۱۳	۴۳	۶۹	۱۱۰	۱۳۷۵
^(۱) ۹۳	۳	^(۱) ۵۲	۴۴	^(۱) ۹۶	۱۳۸۰
^(۱) ۷۹	۲	۳۴	^(۱) ۴۷	^(۱) ۸۱	۱۳۸۱
۶۸	۴	۳۲	۴۰	۷۲	۱۳۸۲
۹۳	.	۲۹	۶۴	۹۳	۱۳۸۳
۸۴	۵	۴۱	۴۸	۸۹	۱۳۸۴
۶۹	۰	۳۱	۳۸	۶۹	۱۳۸۵

۱) تعداد بیماران مبتلا به جذام در هر سال، موارد جدید گزارش شده مربوط به همان سال است.
مأخذ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مرکز مدیریت بیماری‌ها.

۱۶- دام‌های مایه‌کوبی شده علیه بیماری‌های واگیردار و غیر واگیردار

بیماری‌های واگیردار									سال	
شارین				تب بر فکی		طاعون گاو و گوساله (هزار رأس) -	آبله گوسفند و بز (هزار رأس)			
شتر (هزار نفر)	تک سمی ^(۲) (هزار رأس)	گوسفند و بز (هزار رأس)	گاو و گوساله (هزار رأس)	گوسفند و بز (هزار رأس)	گاو و گوساله (هزار نوبت سر) ^(۱)					
۰	۲۳	۳۸۰۴۸	۱۸۲۹	۴۱۴۸	۲۹۱۰	۵۹۳۲	۲۹۱۰۶	..... ۱۳۷۰		
۲	۴۷	۶۳۲۹۸	۳۰۶۰	۱۵۷۸۶	۴۶۱۵	۷۷۴۸	۶۶۵۰۰	..... ۱۳۷۵		
۶	۳۸	۵۷۴۳۷	۳۷۰۱	۲۷۸۷۷	۹۱۶۹	۴۶۰۴	۵۹۳۱۴	..... ۱۳۸۰		
۳۳	۵۸	۵۸۶۷۸	۴۲۵۰	۱۶۹۶۴	۹۱۱۸	۱۰۸۱	۶۳۹۹۴	..... ۱۳۸۱		
۳۹	۶۵	۶۰۳۲۲	۴۲۳۸	۱۶۱۸۲	۱۲۳۸۸	۰	۶۸۵۹۳	..... ۱۳۸۲		
۲۵	۵۵	۶۱۷۰۳	۳۹۵۹	۲۵۰۲۰	۱۲۰۴۹	۰	۶۹۳۸۶	..... ۱۳۸۳		
۲۱	۷۹	۶۰۴۲۱	۴۲۷۲	۲۲۱۲۱	۱۰۳۶۳	۰	۷۰۴۷۶	..... ۱۳۸۴		
۲۰	۹۳	۵۷۹۹۶	۳۷۹۹	۳۹۷۳۳	۱۶۰۴۳	۰	۶۷۳۱۳	..... ۱۳۸۵		

بیماری‌های غیرواگیردار		بیماری‌های واگیردار			سال
آنتروتوکسمی گوسفند و بز (هزار نوبت سر) ^(۱)	هپاتیت نکروزان (قانقاریا) گوسفند و بز (هزار نوبت سر) ^(۱)	آگالاکسی گوسفند و بز (هزار رأس)	شارین علامتی گاو و گاویمش (هزار رأس)		
۳۰۹۴۴	۵۵۸۵	۹۶۴	۲۹۰	..... ۱۳۷۰	
۴۷۰۴۰	۱۰۶۰۰	۴۵۷۸	۵۶۲	..... ۱۳۷۵	
۴۲۳۱۱	۹۰۵۱	۴۶۵۳	۸۳۱	..... ۱۳۸۰	
۵۰۱۴۱	۱۱۰۰۸	۷۴۳۴	۱۰۵۶	..... ۱۳۸۱	
۵۷۸۰۱	۱۲۳۸۶	۹۴۶۱	۱۰۳۷	..... ۱۳۸۲	
۵۹۴۵۷	۱۱۵۸۵	۱۰۰۲۳	۱۱۶۳	..... ۱۳۸۳	
۶۵۰۵۱	۱۱۱۱۵	۱۰۱۰۷	۱۱۸۳	..... ۱۳۸۴	
۶۱۰۶۹	۱۱۹۷۲	۹۲۵۱	۹۶۸	..... ۱۳۸۵	

(۱) نوبت سر به پاره‌ای از واکسن‌ها اطلاق می‌شود که در سال، بیش از یک‌بار به هر رأس دام تزریق می‌شود.

(۲) شامل اسب، قاطر، استر و الاغ است.

مأخذ - سازمان دامپزشکی کشور، دفتر برنامه و ارزیابی عملکرد.

- وزارت جهاد کشاورزی، دفتر آمار و فناوری اطلاعات.

۱۶-۱۸- اهم فعالیت‌ها در زمینه مبارزه با بیماری‌های مشترک بین انسان و دام

کنترل بروسلوز نمونه‌های خون مورد آزمایش گاو		ریشه‌کنی سل گاوی		سال
گاو رآکتور (رأس)	تعداد نمونه (هزار)	گاو رآکتور (رأس)	گاو توبرکولینه (هزار نوبت سر)	
۴۴۸۰	۵۶۸	۳۵۶۶	۷۶۶	..... ۱۳۷۰
۳۶۰۷	۷۴۳	۲۵۵۸	۱۱۶۸	..... ۱۳۷۵
۳۵۲۹	۹۰۴	۱۶۲۶	۱۱۸۰	..... ۱۳۸۰
۳۳۶۵	۸۶۷	۱۹۱۰	۱۱۷۳	..... ۱۳۸۱
۲۵۹۰	۸۹۹	۱۵۶۲	۱۲۳۵	..... ۱۳۸۲
۲۳۴۰	۷۹۸	۱۳۳۳	۱۱۲۴	..... ۱۳۸۳
۲۰۷۶	۷۲۳	۱۱۰۳	۹۷۷	..... ۱۳۸۴
۱۹۳۸	۱۵۶۶	۶۳۷	۱۲۵۹	..... ۱۳۸۵

کنترل مشمشه تست مالئین		کنترل هاری دام مایه‌کوبی شده (هزار رأس)	کنترل بروسلوز			سال
تعداد رآکتور	اسب مالئینه		نمونه‌های خون مورد آزمایش (هزار رأس)	دام مایه‌کوبی شده (هزار رأس)	گوسفند و بز	
x	x	۱۶	۱۰۹۹۰	۳۱۲	۱۱۱۲۸	۲۳۹ ۱۳۷۰
۵	۸۴۷۹	۱۰۴	۱۳۹۵۸	۶۱۳	۱۳۴۷۵	۵۷۰ ۱۳۷۵
.	۱۵۶۴۸	۱۶۱	۹۹۱۱	۶۸۳	۱۲۲۰۷	۶۸۲ ۱۳۸۰
.	۱۴۸۷۸	۲۲۱	۱۰۳۶۲	۶۶۸	۱۲۵۴۳	۶۹۳ ۱۳۸۱
.	۱۴۹۱۷	۲۳۸	۱۳۳۱۳	۱۱۵۴	۵۶۶۴	۳۱۸ ۱۳۸۲
.	۱۲۹۶۸	۲۳۰	۱۴۵۰۵	۲۰۸۵	.	.
.	۱۱۷۵۸	۱۶۹	۲۱۰۳۲	۱۹۴۷	۷۸۸	۳۹ ۱۳۸۴
۲	۱۷۵۰۳	۲۴۳	۲۱۸۱۸	۱۴۹۳	۲۲۸۶	۴۷ ۱۳۸۵

مأخذ - سازمان دامپژوهشی کشور، دفتر برنامه و ارزیابی عملکرد.

- وزارت جهاد کشاورزی، دفتر آمار و فناوری اطلاعات.

۱۶-۱۹- فعالیت‌های پیشگیری و درمان در زمینه مبارزه با بیماری‌های انگلی دام توسط درمانگاه‌های دامپژوهشی (هزار مورد- هزار متر مربع)

مساحت مکان‌های سempاشی شده	مبارزه با انگل‌های خارجی			مبارزه با انگل‌های داخلی	سال
	دامهای حمام داده شده	دامهای گردپاشی شده	دامهای سempاشی شده		
۲۱۲۷۶	۲۸۶۵	۵۴۸۵	۵۵۳۴	۱۶۱۵۸۱	..... ۱۳۷۰
۱۶۱۷۱	۲۵۶۹	۱۳۱۷	۵۵۷۵	۹۶۵۷۹	..... ۱۳۷۵
۷۴۹۷۱	۵۶۰۸	۲۰۹۳	۱۰۹۲۷	۸۲۳۲۳	..... ۱۳۸۰
۷۶۰۳۴	۷۸۳۷	۴۳۰	۲۴۲۹	۷۴۳۴۸	..... ۱۳۸۱
۱۲۰۶۴۵	۲۳۵۸۸	۱۲۹۴	۷۳۱۱	۸۴۰۷۳	..... ۱۳۸۲
۹۶۳۳۲	(۱)۰۰۰	(۱)۰۰۰	(۱)۳۰۸۲۷	۷۲۱۱۹	..... ۱۳۸۳
۷۷۷۳۲	(۱)۰۰۰	(۱)۰۰۰	(۱)۲۳۵۳۳	۶۳۰۷۰	..... ۱۳۸۴
۱۱۹۷۶۶	(۱)۰۰۰	(۱)۰۰۰	(۱)۳۱۱۲۴	۵۹۴۷۷	..... ۱۳۸۵

(۱) آمار دامهای گردپاشی شده و حمام داده شده در آمار دامهای سempاشی شده منظور شده است.

مأخذ - سازمان دامپژوهشی کشور، دفتر برنامه و ارزیابی عملکرد.

- وزارت جهاد کشاورزی، دفتر آمار و فناوری اطلاعات.